

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 8 lutego 2023 r.

w sprawie upamiętnienia 160. rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego

160 lat temu, 22 stycznia 1863 roku w Królestwie Polskim i 1 lutego 1863 roku na Litwie, wybuchło Powstanie Styczniowe, które było największym zrywem narodowowyzwoleńczym w okresie zaborów, skierowanym przeciwko Imperium Rosyjskiemu. Pozostające pod rosyjskim jarzmem narody tworzące dawną Rzeczpospolitą – Polacy i Litwini, a także wykuwający swą tożsamość narodową Ukraińcy i Białorusini oraz przedstawiciele żydowskiej wspólnoty religijnej i innych narodów – chwycili za broń. Ludzie różni urodzeniem, religią i stanem wspólnie stanęli do walki przeciwko rosyjskiemu samodzierżawiu dążącemu do językowej, kulturowej i politycznej rusyfikacji ludzi, którzy nigdy Rosjanami być nie chcieli i nie akceptowali rosyjskiego modelu życia ani rosyjskiej pogardy dla wolności.

Choć po półtorarocznej, nierównej walce Powstanie upadło, okupione krwią walczących i męczeństwem prześladowanych, to jednak było przykładem heroicznej walki o niepodległość i suwerenność Polski oraz inspiracją dla następnych pokoleń. Na długie lata stało się ono dla Polaków najważniejszym punktem odniesienia dla nowoczesnego patriotyzmu, a dla innych narodów – punktem zwrotnym w kształtowaniu ich tożsamości i formułowaniu idei niepodległościowych.

Powstaniem kierowali kolejno: Ludwik Mierosławski, Marian Langiewicz i Romuald Traugutt, stracony na stokach warszawskiej cytadeli. Udział w Powstaniu wzięło około 350 tysięcy osób ze wszystkich klas społecznych, powstało państwo podziemne, a do jesieni 1864 roku stoczono około 1200 bitew i potyczek. Szacuje się, że zginęło 30 tysięcy Powstańców, a 40 tysięcy zostało zesłanych na Syberię. Dowódców Powstania wieszano i rozstrzeliwano. Konfiskowano majątki, przeprowadzono intensywną rusyfikację ziem polskich, między innymi zabroniono oficjalnie używać języka polskiego i wprowadzono nakaz prowadzenia ksiąg parafialnych w języku rosyjskim. Naród Polski się jednak nie poddał. Duch wolności trwał, a około 3700 Powstańców doczekało odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 roku. II Rzeczpospolita uhonorowała żyjących weteranów Powstania, nadając im stopnie podporuczników z prawem do stałej pensji państwowej i do noszenia specjalnych

granatowych mundurów z karmazynowymi wyłogami. Ostatni Powstaniec zmarł po II wojnie światowej, w 1946 roku.

160 lat po tym zrywie Polacy i Litwini cieszą się wolnością, demokracją i są dumną częścią europejskiej i atlantyckiej wspólnoty. Bohaterski naród ukraiński z bronią w ręku stawia dziś opór – za swoją i naszą wolność – nowej rosyjskiej tyranii zagrażającej Europie. Naród białoruski w warunkach dyktatury walczy dziś politycznie o demokrację, wolność i miejsce w europejskiej wspólnocie narodów.

Dzisiaj Senat Rzeczypospolitej Polskiej, przywołując historyczną dewizę „za naszą i waszą wolność”, składa hołd Powstańcom Styczniowym, dziękując za ich głęboki i szczery patriotyzm, który połączył wszystkie klasy społeczne w walce o wolną i niepodległą Ojczyznę.

Cześć pamięci Powstańców Styczniowych!

Senat Rzeczypospolitej Polskiej wyraża podziw, szacunek i wdzięczność Siostrom i Braciom Ukraińcom za ich heroiczną postawę wobec barbarzyńskiej rosyjskiej agresji.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej przekazuje wyrazy solidarności i wsparcia Siostrom i Braciom Białorusinom, walczącym dziś z dyktaturą, oraz oddaje cześć każdemu więźniowi prorosyjskiego reżimu Aleksandra Łukaszenki.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI